

1^e Jaargang N° 1.

Juli 1926

OOSTVLAAMSCH E ZANTEN

Mededeelingen van den Bond

VAN

Oostvlaamsche Folkloristen

DRIEMAANDELIJKSCH TIJDSCHRIFT

Drukkerij Van den Broeck-Jacobs en Zoon, Aalst

OOSTVLAAMSCHE ZANTEN.

Mededeelingen van den Bond van Oostvlaamsche Folkloristen.

DRIEMAANDELIJKSCH TIJDSCHRIFT.

De leden ontvangen de mededeelingen gratis
Jaarlijksche bijdrage voor het lidmaatschap
12 frank

Redactie: Albrechtlaan, 5, Aalst
Postcheckrekening 171,180.
F. Van Es, Aalst.

Prijs per n° 3 fr.
Bijzondere prijzen voor Openbare Boekerijen

— INHOUD —

- A. — Een woord vooraf.
- B. — Officieel Gedeelte.
 1. Verslag over de Stichtingsvergadering.
 2. Standregelen.
 3. Verzoekschrift aan het Provinciaal Bestuur.
 - C. — Wat is Folklore? — G. Celis.
 - D. — Onze Vragenlijsten.
 - E. — Het hoekje van den Navorscher.
 - F. — Bibliographie van de Vlaamsche Folklore,
Dr P. De Keyser.
 - G. — Landbouwliederen, F. Van Es.
 - H. — Zanten. — Allerlei.

A. Een woord vooraf.

Hier is het eerste nummer van Oostvlaamsche Zanten.

Door dit nummer geeft de Bond van Oostvlaamsche Folkloristen, na veel en lastigen voorbereidenden arbeid, een openbaar blijk van zijn werkzaamheid.

Door dit verschijnen bestaan wij, nemen wij plaats in het wetenschappelijk leven, en die plaats hopen wij op de eervolste wijze te blijven bekleeden. En daarom eerst een woord tot onze medewerkers. Dank vooreerst aan degenen, die ons van het begin af bijstonden met hun raad, hun propaganda, hun blijken van sympathie! Van uw belangstelling, van uw medewerking, Oostvlaamsche Zanters, zal de toekomst van het tijdschrift, dat wij heden de wereld inzenden, afhangen. Wij rekenen er dus op, dat gij u allen rondom ons scharen en ons uw steun verzekeren zult!

Wij hopen ook, dat de openbare besturen, provinciaal en gemeentelijke, het groote nut van onze werking zullen inzien en ons zedelijk en geldelijk zullen bijstaan tot hooger bloei van de folklore in 't algemeen en van de studie der volkskundige verschijnselen in onze provincie in het bijzonder.

Waarom en hoe nu werd onze bond opgericht?

De folklore of volkskunde, die Prof. Schrynen (Nederlandse Volkskunde, I, blz. XII) terecht "de systematische, rationeele navorsching van den ondergrond der kultuur", of "de ethnologie der kultuurvolken", noemt, heeft in de laatste tijden, en niet het minst in onze Vlaamsche gewesten, zoo'n groote uitbreiding genomen, dat verschillende provinciën, o. a. Brabant en Antwerpen, officieele diensten hebben opgericht, met het doel samenwerking onder de folkloristen te verwezenlijken, uitgebreide onderzoekingen over allerhande folkloristische verschijnselen in te richten, vragenlijsten uit te geven, folkloristische studiën in een bulletin op te nemen en documenten voor het nageslacht in musea en boekerijen te verzamelen. Te Antwerpen bestaat reeds sedert 1907 een Folklore-Museum, ook te Luik bestaat dergelijke inrichting en een folkloristische afdeeling is bij het Museum van 't Jubelpark gevoegd.

Mochten wij, Oostvlamingen, hierin ten achter blijven ? “Noblesse oblige, „ luidt het Fransche spreekwoord en wij bezitten onze adelbrieven op gebied van volkskunde. Inderdaad, is het niet te Gent, dat Wolf zijn Wodana uitgaf, het eerste folkloristische tijdschrift in Vlaanderen ? Werd door J. F. Willems niet alhier het Belgisch Museum, vol folkloristische artikelen, uitgegeven ? Is alhier niet de studie van het volkslied begonnen (Hoffmann von Fallersleben, J. F. Willems en Snellaert) en heeft die studie hier niet haar hoogsten bloei gekend (Fl. Van Duyse) ? In onze provincie werden Gittée, A. De Cock, Is. Teirlinck, A. Joos, alle vier bekende folkloristen, geboren. Reeds in 1907 kwam er te Gent een komiteit, onder voorzitterschap van Prof. Logeman, tot stand met het doel ook in Oost-Vlaanderen een folklore-museum in te richten. Doch dit komiteit ging onverrichter zake uiteen. De tijden waren nog niet rijp.

Vóór een drietal maanden verscheen in de Vlaamsche pers een oproep tot alle Oostvlaamsche folkloristen, waarin deze werden aangespoord zich te vereenigen, met het doel een werking op touw te zetten, om van de bestendige afvaardiging de inrichting van een dienst voor geschiedkundige en folkloristische opzoekingen te bekomen.

Die oproep vond veel bijval en ter gelegenheid van de Vlaamsche Wetenschappelijke Kongressen, op 14ⁿ April ll. te Gent gehouden, werd er besloten een Bond van Oostvlaamsche Folkloristen op te richten. De stichtingsvergadering had plaats op 2ⁿ Mei (zie verslag).

Mogen onze bond en ons tijdschrift groeien door werkzaamheid en studie, door eendracht en samenwerking onder de leden !

De Redaktie.

Stichtingsvergadering van 2ⁿ Mei 1926.

Lokaal : Notarissenhuis (Gent).

Om 10 uur opent Prof. Dr De Keyser, voorloopige voorzitter, de vergadering. Nadat hij de opgekomen leden verwelkomd, de heeren Is. Teirlinck, Lod. De Vriese en V. De Meyere verontschuldigd heeft en het doel van de vereeniging heeft uiteengezet,

worden de statuten besproken en na eenige opmerkingen goedgekeurd.

Het bestuur wordt als volgt samengesteld : Voorzitter : Prof. Dr P. De Keyser; Ondervoorzitter: E. H. G. Celis; Sekretaris-Penningmeester: F. Van Es; bestuursleden: Dr G. Thiry en W. H. Claes.

Wat de aansluiting bij de Société Belge de Folklore betreft, die wordt voorloopig uitgesteld, daar de bond nog geen officieele aanvraag over dit punt vanwege voornoemde maatschappij heeft ontvangen.

Er wordt ook besloten onze werking in te zetten met een drukke propaganda in de dag- en weekbladen.

Een verzoekschrift aan de bestendige afvaardiging van Oost-Vlaanderen, tot het bekomen van een provincialen dienst voor geschiedkundige en folkloristische navorschingen, wordt voorgelezen en ondertekend.

Na een dankwoord van den voorzitter, wordt de zitting om kwart over twaalf gesloten.

De Sekretaris,
F. VAN ES.

De Voorzitter,
Dr P, DE KEYSER.

Standregelen.

Artikel I. — Onder de benaming : Bond van Oostvlaamsche Folkloristen, wordt een vereeniging voor folkloristisch onderzoek in Oost-Vlaanderen opgericht, met zetel te Gent.

Artikel II. — De vereeniging beoogt de studie van de folklore te bevorderen en het groepeeren van al de belangstellenden in die wetenschap uit Oost-Vlaanderen, hetzij zij er geboren, hetzij ze aldaar metterwoon gevestigd zijn.

Artikel III. — De bond zal trachten het hierboven omschreven doel te bereiken door het systematisch onderzoek van de folkloristische verschijnselen van de provincie Oost-Vlaanderen ; het uitgeven van Mededeelingen ; het inrichten van tentoonstellingen, verzamelingen, enz. met folkloristisch karakter, van een eigen boekerij ; het houden van folkloristische landdagen.

Artikel IV. — De nieuwe leden worden aanvaard op voordracht van één lid. Er kunnen eereleden en beschermende leden aangesteld worden op voorstel van het bestuur, mits goedkeuring door de volstrekte meerderheid der leden. Alleen de werkende leden hebben stemrecht. Vereenigingen kunnen als beschermende leden aangenomen worden.

Artikel V. — De jaarlijksche bijdrage voor het lidmaatschap bedraagt 12 frank, beschermende leden betalen 30 frank. De mededeelingen worden gratis aan alle leden toegezonden.

Artikel VI. — Ieder lid is vrij, door het indienen van zijn ontslag, zich uit den bond terug te trekken. De uitsluiting van een lid kan slechts door de algemeene vergadering en met meerderheid van twee derden der stemmen uitgesproken worden.

Artikel VII. — De algemeene vergadering der leden is alleen bevoegd te beslissen over de volgende zaken : a) Wijzigingen aan de statuten ; b) benoeming en afzetting der bestuursleden ; c) goedkeuring van de rekeningen en van de begroting ; d) ontbinding van de maatschappij ; e) uitsluiting van een lid.

Artikel VIII. — De algemeene vergadering wordt samengeroepen door den sekretaris, ten minste tweemaal 's jaars, of op aanvraag van ten minste een vijfde der leden. Het bestuur is in twee deelen bij geheime stemming herkiesbaar. Het eene deel bevat den voorzitter en twee bestuursleden, het andere den sekretaris en den ondervoorzitter. Om de twee jaar, in de tweede jaarlijksche algemeene vergadering, wordt een deel van het bestuur verkozen. De aftredende leden zijn herkiesbaar.

Artikel IX. — Het bestuur is verplicht jaarlijks de rekening over het verlopen dienstjaar en de begroting voor het volgende dienstjaar aan de goedkeuring der algemeene vergadering te onderwerpen.

Artikel X. — De sekretaris roept het bestuur te Gent samen, ten minste éénmaal al de drie maanden. De reiskosten der bestuursleden buiten Gent worden vergoed.

Artikel XI. — De algemeene vergadering kan over de wijzigingen aan de standregelen alleen dan geldig beraadslagen, wanneer het voorwerp daarvan bijzonder is vermeld in den oproepingsbrief, en tot geen wijziging kan worden besloten, tenzij met een meerderheid van twee derden der stemmen.

Artikel XII. — Bij gemis aan belangstelling zal het laatste bestuur het gebeurlijk bezit schenken aan het Oudheidkundig Museum te Gent, het archief en de boekerij aan de Koninklijke Vlaamsche Academie.

Aldus goedgekeurd door de stichters op de stichtingsvergadering te Gent, den 2ⁿ Mei 1926.

(Volgen de handteekeningen).

Verzoekschrift aan het Provinciaal Bestuur.

Aan de Heeren Voorzitter en Leden van de Bestendige
Afvaardiging van Oost-Vlaanderen, Gent.

Gent, den 2-5-26.

Hooggeachte Heeren,

De ondergeteekenden, ingezetenen van de provincie Oost-Vlaanderen, nemen de eerbiedige vrijheid U de inrichting van een provincialen dienst voor geschiedkundige en folkloristische navorschingen te vragen.

Sedert meer dan vier jaar bezit de provincie Brabant een dergelijken dienst, die heel wat gepresteerd heeft aan navorschingen op gebied van volksgewoonten en - zeden, volksgeloof en -vermaak, volkstaal en -kunst; een degelijk tweemaandelijksch bulletin uitgeeft met studiën over het Brabantsche volk in al zijn eigenaardigheden, zijn geschiedenis, zijn denken, zijn voelen; folkloristische tentoonstellingen van belang heeft ingericht, waar het volk het eigen schoon, dus zijn geboortestreek en vaderland leert kennen en beminnen; leergangen in de folklore voor leerlingen-onderwijzers en -onderwijzeressen heeft ingesteld, die deze toelaten zullen later de eigenaardigheden en schoonheden van hun streek aan hun leerlingen te toonen en uit te leggen en ze alzoo vaster doen houden aan den geboortegrond.

De provincie Antwerpen heeft dit jaar het voorbeeld van Brabant gevolgd en daar ook voorziet men een vruchtbaren oogst van documenten, hoopt men nog veel te redden voor de wetenschap. Want een feit is het, dat met de uitbreiding der heden-

daagsche beschaving veel schilderachtige gebruiken, gewoonten, eigenaardigheden verloren gaan en jammer genoeg voor altijd. Zij vormen nochtans gegevens, die dikwijls van het grootste nut zijn voor de wetenschap.

De folklore eischt in haar navorschingen somwijlen uitgebreide opsporingen tot in de kleinste dorpen, tot in de verste gehuchten, vergt een leger betrouwbare opteekenaars, een arbeid dus, die onmogelijk door een enkeling of enkele personen kan gedaan worden, maar een centraal organisme eischt, dat de richtsnoeren aangeeft, vragenlijsten uitgeeft, de documenten verzamelt en schikt, ze publiceert, een museum inricht, waar het materiaal bewaard wordt voor het nageslacht.

Zal de provincie Oost-Vlaanderen, zoo rijk aan folkloristen en waarvan het bestuur steeds te vinden is als het wetenschap en verstandelijke en zedelijke ontwikkeling geldt, ten bewijze de Provinciale Commissie der Volksboekerijën, in dit geval ten achter blijven ? Zij hopen vurig van neen.

Daarom, Hooggeachte Heeren, richten zij dit verzoek tot U en vragen U eerbiedig voor hunne geliefde provincie te willen doen, wat de bestendige afvaardigingen van Brabant en Antwerpen voor hun gebied gedaan hebben, tot hooger en bloei van de folklore in 't bijzonder en van de wetenschap en hun volk in 't algemeen.

Aanvaardt, Hooggeachte Heeren, met het vertrouwen in een gunstige beslissing Uwerzijds, de verzekering van hun achtingsvolle groeten.

Namens den Bond van Oostvlaamsche Folkloristen :

De Sekretaris,
F. VAN ES.

De Voorzitter,
Dr P. DE KEYSER.

De Ondervoorzitter,
G. CELIS. pr.

De Bestuursleden,
Dr G. THIRY ; W. H. CLAES.

Wat is Folklore ?

Al te dikwijls denken de ontwikkelden, dat Folklore alleenlijk sprookjes, sagen, liederen en spreekwijzen opspeurt ; anderen denken dat de folkloristen enkel beuzelarijen zoeken aan te teekenen. Beide verkeeren in een valsche gedachte.

Van den oorsprong af, toen William Thoms zijn artikel schreef, in 1846, was er wel spraak van de volksgebruiken en het weten en denken van het volk ; wat de Franschen noemen : " Traditions populaires „. Het was zeker te ver drijven, wanneer de Duitschers er de volksphysiologie, de ethnologie en de anthropologie gingen bijsleuren. " Op zijn hoogst genomen „, zegt Prof. Schrynen, " is de folklore er een bepaald onderdeel van „. Meer verwantschap vertoont ze wellicht met de psychologie der volkeren wetenschap, die de bestanddeelen en de wetten van het geestelijk volksleven wenscht op te sporen en te verklaren, onderzoekende de drie groote vraagstukken : taal, mythe en zedelijkheid.

Van de verschillende bepalingen der folklore, vinden wij de beste, deze van Is. Teirlinck. Zij is de studie van alles wat betrekking heeft op het volksgeloof, het volksleven, de volksliteratuur, de volkskunst en de volkswetenschap. In een woord alles wat in het volk berust en uit het volk komt.

Opdat onze medewerkers een dieperen blik in de folklore zouden hebben en best weten wat ons documentatie-bureel wenscht te kennen, diene volgende uitleg :

VOLKSGELOOF : Hier is geene spraak van dogma ; het geloof van het volk komt voort uit de kultuur van het volk, terwijl het volksgeloof een uitvloeisel is der onderkultuur, met wisselwerking van heidensche en christelijke begrippen (Dr Schrynen).

Men merke dus aan : 1^e Geloof in ingebeelde wezens : elven, kabouters, reuzen, watergeesten, weerwolven, spoken, heksen. 2^e Geloof aan bijzondere krachten : boom- en bronvereering, droomen, voortekenen, dagen en getallen. 3^e Geloof in verband met den godsdienst : bedevaartplaatsen, gebruiken : echt christelijke en andere met eene tint van bijgeloof.

VOLKSLEVEN : Hier is men in den kern der folklore. Wij onderscheiden twee deelen : 1^e *Het menschenleven* : gebruiken bij geboorte, jeugd, huwelijk, sterfgeval ; waarbij plaats vinden : kinderspelen, volksspelen, de volksgeneeskunde. - 2^e *Om het jaar*

gebruiken volgens den kalender : Kerstdag, Nieuwjaar, Driekoningen, Vastenavond, Halfvasten, Paschen, Sinxen, S. Jan, S. Pieter, S. Marten, S. Nikolaas, enz. Oogstfeesten, kermissen, verhuis, enz.

VOLKSLITERATUUR : Dit deel is zeer belangrijk op letterkundig gebied. Het wijst op de bestanddeelen van de volksverhalen enz. in vergelijking met vreemde producten. Men kan onderverdeelen in : sprookje en sage, liederen, raadsels, spreekwoorden. Hier ook vinden hunne plaats de dialectenstudie en deze der plaats- en persoonsnamen.

VOLKSKUNST : Deel, dat te weinig wordt beoefend. Hier dienen opgemerkt het huis of de hoeve : ligging en inrichting, bouwstoffen ; gebruiken er aan verbonden. De huisraad in eigenaardigen vorm, verschillend in iedere streek ; de kleederdracht van man en vrouw, op het werk en des zondags.

VOLKSWETENSCHAP : De talrijke zegswijzen over weer en wind ; de gedachte over de vogelen, de dieren : hun ontstaan, wat ze zeggen in hun lied of geluid ; de naam en de kracht, ook de legenden van ontstaan van plant en bloem.

Zooals men ziet, is de omvang der folklore groot en valt er veel te zanten. Mochten wij, dank aan onze bereidwillige medewerkers, iets vernemen over dat alles, mochten zij getrouw de vragenlijsten, die wij in ieder nummer geven, invullen, in korten tijd zouden wij in Vlaanderen eene documentatie bezitten die, later in artikel gevormd, een heerlijke parel zou zijn aan de kroon van ons eigenaardig gebleven Vlaamsche Volk.

Over de folklore in het algemeen, zijn te raadplegen :

G. Celis : De Folklore (Verhandelingen der K. V. H. U.) 1925.

V. Gittée : Vragenboek over de Folklore. Gent 1888.

D. Schrynen : Nederlandsche Volkskunde, 2 deelen Zutphen 1918

P. Sébillot : Le Folklore. Parijs. 1910.

I. Teirlinck : Le Folklore Flamand, Brussel.

A. Van Gennep : Le Folklore. Parijs. 1924.

G. Celis pr.

Onze Vragenlijsten.

Vragenlijst n^r 1.

VOLKSHUMOR.

- 1) Hoe noemt zich *het volk* in uw streek ?
- 2) Hoe noemt het *de streek*, die het bewoont ? (b. v. Meetjesland) Waarom ? (Hier wordt niet naar de wetenschappelijke etymologie gevraagd, maar naar de volksetymologie, hoe het volk den naam uitlegt).
- 3) Welke *spotnamen* hebben de inwoners van uw gemeente ? Waarom ? Is er een geschiedkundig feit of een gebruik de oorzaak van ? Is er een sage, een legende aan verbonden ? (b.v. Gentenaars : Stropdragers: bekend geschiedkundig feit).
- 4) Hadden *vroeger* de inwoners van uw gemeente geen andere spotnamen ? (Aanduiding van de werken of oorkonden, met opgave van tekst, blz. enz. waarin die namen voorkomen)
- 5) Welke *spotnamen* geeft men in uw gemeente aan de bewoners van omliggende gemeenten ? Waarom ? (zie n^r 3)
- 6) Bestaan er spotliedjes, spotgezegden, rijmpjes, enz. waarin deze spotnamen voorkomen ?
- 7) Wat wordt er van den *Waal* verteld ? De schepping van den Waal ?
- 8) Hoe worden de inwoners van de *naburige landen* genoemd ? (b. v. Hollanders: Kaaskoppen).
- 9) Hebben in uw gemeente de *politieke partijen* geen spot- of bijnaam ? (b. v. te Moorsel : de Witten en de Zwartten) Waarom ? Let wel ! Men gelieve bij ieder antwoord het nummer van de vraag op te geven en zooveel mogelijk de rangorde te volgen. Niemand wordt verplicht nochtans alle vragen te beantwoorden. Zend ons wat ge weet ! Alle medewerking is welkom !

Antwoorden te zenden aan den sekretaris, Albrechtlaan, 5, Aalst.

E. Het Hoekje van den Navorscher.

Dit "hoekje" is ten dienste onzer folkloristen. Men gelieve de antwoorden naar het sekretariaat te zenden (Albrechtlaan, 5, Aalst).

VRAGEN.

1) Te Dendermonde gaat bij groote omstandigheden het Ros Beyaert uit. Hoe komt het, dat dit te *Dendermonde* gebeurt? (H. V. W. Gent).

2) Gelief mij te laten weten, welke heilige bijzonder vereerd wordt in uw gemeente, met bedevaartgebruiken, die er bij passen: echt kristelijke en ook wangeloovige (G. C. Gent).

Bibliografie van de Vlaamsche Folklore

I.

De folklore is de studie van de uitingen van het volksleven van heden en verleden. Wat daarmee bedoeld wordt, heeft E. H. G. Celis op zich genomen u alhier uiteen te zetten. Dat de folklore een ernstige wetenschap is, zal u wel niet verder moeten bewezen worden. Waarop we dan enkel nog den nadruk willen leggen met het oog op de "Bibliografie van de Vlaamsche Folklore", is dat men tegenwoordig een tamelijk scherp onderscheid maakt tusschen 1° historische folklore en 2° actueele folklore. Zulks wordt verklaard door de geschiedenis van de folklore zelf. Inderdaad de wetenschappelijke folklore ontstond in de eerste helft van de 19^e eeuw, hoofdzakelijk door de belangstelling van de Romantiek voor alles wat van ver of nabij het volksverleden betrof: volkslied, sprookje, sage en legende. Is het dan te verwonderen dat het vooral taalkundigen waren, die zich in den beginne met folklore bezighielden? Tegen het einde van de 19^e eeuw echter kwamen de ethnografen, de sociologen en de psychologen het kleine leger van de folkloristen aanvullen. Het gevolg was het systematisch onderzoek van schier gansch den aardbol en het inschuren van geweldige stapels folkloristisch materiaal. Was de stof in de 19^e eeuw, historisch gesproken, nog overzichtelijk, in den tegenwoordigen tijd is ze dat niet meer,

tenzij men over een bibliografie kan beschikken. Het is een eer voor de Vlaamsche Folklore dat een Vlaamsche folklorist, L. De Wolf, met het opzetten van zulk een bibliografie begonnen is in zijne "Bibliographia Folklorica Periodica", (1908), een onderneming, die hij, helaas, reeds in 1910 wegens gebrek aan steun en samenwerking moest laten varen. Thans is het de bekende Zwitsersche folklorist Hoffmann-Krayer, die sedert 1917, te Bazel zulk een uitvoerige jaarlijksche "Bibliografie", leidt.

Geen wetenschappelijk vak heeft meer behoefte aan een zorgvuldige bibliografie in de breedte als in de diepte dan de folklore. Voorloopig geeft de bibliografie van Hoffman-Krayer ons vooral bibliografie in de breedte, wat niets afdoet aan het nut van dit voortreffelijk wetenschappelijk werktuig, dat het gansche gebied van de folklore over de wereld bestrijkt. Maakt het bestaan van deze internationale bibliografie een "bibliografie van de Vlaamsche Folklore", overbodig? We denken neen. En zie hier waarom: centralisatie over zulk een uitgestrekt gebied, hoe noodzakelijk geacht en hoe goed ook bedoeld, brengt altijd vervlakking en onvolledigheid mee. Het kan nu eenmaal niet anders, waar één persoon onmogelijk de ontzaglijke stof van een met zooveel geestdrift beoefende jonge wetenschap heeft te beheerschen. Daarom zijn afzonderlijke bibliografieën van bepaalde gebieden onontbeerlijk, niet alleen voor de internationale wetenschap, die ons zeer ter harte gaat, maar vooral voor de bevordering van de liefde en de beoefening van de eigen folklore. "Het hemd is immers nader dan de rok", zegt het spreekwoord.

Ons doel is in "Oostvlaamsche Zanten", bijdragen in te zamelen voor het samenstellen van de "Bibliografie van de Vlaamsche Folklore", zoowel in de diepte, anders gezegd historisch, als in de breedte, anders gezegd actueel. Niets mag verwaarloosd worden in een wetenschap, die zich voorneemt den ondergrond eener beschaving te onderzoeken. In het rijk der folklore heeft veel beteekenis wat daarbuiten, in het zogenaamd "praktische", leven, onzinnig of onverschillig wordt geheeten. Nu zijn er, gelukkig, vroeger als thans, wel steeds menschen geweest, die belangstelling hebben ondervonden voor die onverschillige of dwaze zeden, verouderde gewoonten, bijgeloovige praktijken of onmogelijke vertellingen en sprookjes van eigen of vreemd volk.

Een gedeelte van hunne aantekeningen zijn soms in handschrift bewaard gebleven en komen door een louter toeval een folklorist verblijden. Waar zal hij daarvan melding maken of, wanneer de aantekeningen betrekking hebben op personen of zaken van Oost-Vlaanderen uitgeven? In "Oostvlaamsche Zanten", Daar komen ze ten dienste van de "Bibliografie van de Vlaamsche Folklore".

Alles wat op folkloristisch gebied onze provincie betreft, en aangetroffen wordt in vergeten boek of almanak, is welkom. Het zijn de "zanten", van al onze Oostvlaamsche lezers, die de banden zullen versterken tusschen hen en ons, die allen bezield zijn met piëteit en liefde voor de folklore van den geboortegrond. Ze zullen een eerste reeks van bijdragen vormen tot de ontworpen "Bibliographie van de Vlaamsche Folklore". Over een tweede reeks bijdragen spreken we een ander maal.

Alle "Oostvlaamsche Zanters", aan het werk en hun "Zanten", gestuurd aan het adres van den Sekretaris, Albrechtlaan, 5, Aalst!

Dr Paul De Keyser.

Landbouwliederen.

Prof. De Vooy's liet in Volkskunde (XXIVe jaargang, blz. 154 en vlg.) een oproep verschijnen, waarin hij de medewerkers van dat tijdschrift aanzette de volksliederen met betrekking tot den landbouw op te teekenen.

Onze provincie, niettegenstaande haar bloeiende nijverheid, is toch hoofdzakelijk een landbouwgebied gebleven. Bij vermoeienden, eentonigen arbeid, zooals dorschen, maaien, oogsten, karnen, vlasslijten, bij het spinnen en weven, twee nijverheidstakken, die met den landbouw zoo nauw verwant zijn, tracht de arbeider een gepasten, rythmischen vorm aan zijn bewegingen te geven, om zijn werk te verlichten, en die reactie uit zich gewoonlijk in een lied. Dergelijke arbeidsliederden vinden wij bij alle natuurvolkeren terug, ook bij ons Vlaamsche volk, dat nog zoo dicht bij de natuur gebleven is, Nochtans sedert het verdwijnen van de huisnijverheid, wat het spinnen en weven betreft, alsook sedert het grooter gebruik van landbouwmachines, dreigt menig lied verloren te gaan en zelfs moeten er reeds vele verloren zijn.

Natuurlijk wordt hier niet het kultuurlied met volksch karakter bedoeld, zooals er René De Clercq zoo menig uitstekend gedicht heeft, naar het echte volkslied, uit het volk opgeweld en van geslacht tot geslacht overgeleverd.

Wij geven er hier een tweetal als model op.

De 1ste stroof van een *spinlied*,

Al onder den weg van Maldegem,
Malle-Malle-Malle-Malle-Maldegem,

Al onder den weg van Maldegem,
Daar zat een wijf, dat spon.

Dat wijf, dat zat en spon,
Gielegon,

Al op een houten wieleken,
Wiele-wiele-wiele-wiele-wieleken,

Al op een houten wieleken,
Daar was geen draaiing aan. (bis)

En nu een *oogstlied* opgeteekend te Woubrechtgem (O.V.)

De laatste voer is op de baan,
Dat in den boer zijn schuur moet gaan,
De luie boeren alleen hebben nog staan.

Niet alleenlijk de woorden zijn belangwekkend, maar vooral de wijze, die vóór de woorden is ontstaan:

Wij sluiten hier met den oproep van Prof. De Vooys in voor-
noemd artikel: "Laat dus ieder, die zich er voor interesseert en die
gegevens bezit of weet te verkrijgen, die naar ons adres opzenden.
Ook wat schijnbaar onbetekenend is, kan in verband van belang
worden.,,"

F. Van Es.

Zanten - Allerlei

II 7 (Volkslied).

DRIEKONINGENLIED. (zonder titel)

Den dag van (h)eden

Is nu weer verschenen

Dat wij op ons gemak (var. met mallekoar)

Noar Bethlejem zijn gegoan.

Wij reizen vroech en laat,

Wij doender niemand kwaad,

Als dan met kloeke(n) moed

Zingen wij veur 't kindeke Jezus zoet.

Inlichtingen : Dit Driekoningenlied werd gezongen door een volkszanger op Kerstavond 1925 in den omtrek van Gent. De man was voorzien van een ster, die kon draaien, van eigen fabrikatie. Zijn naam is J. D. H., bijgenaamd Jef, wonende te St. Amandsberg-bij-Gent, geboren te Oudenaarde, den 21 Februari 1861. Vroeger beroep : vellenplotter. Hij verklaart het lied geleerd te hebben van zijn vader, geboren te Oudenaarde en er overleden op 93 jarigen leeftijd. Zijn vader was gewoon met de ster uit te gaan op Kerstavond en Dertienavond. Jef trekt, sedert hij niet meer kan werken, alle jaren op Kerstavond en op Paschen den boer op en is zeer tevreden over het onthaal bij de buitenmensen. Met Paschen krijgt hij o. a. eieren van de boeren. Jef heeft een mooie stem met diep bas-geluid. Hij is niet muzikaal geschoold, houdt geen maat en verandert bij het opnieuw zingen gewoonlijk van tonaliteit (muziek van het " Driekoningenlied „ genoteerd, zal verder bestudeerd worden). (P. D. K.)

II 7 (Volkslied)

MEILIED (zonder titel)

*Wij gaan weder (h)erleven,
De Winter is nu voorbij,
Den zoeten geur die komt ons tegen
Al met dees koelen Mei.
En de vogelen die (h)ooren wij zijnge,
De schaapkens die zien wij sprijnge,
Men (h)oort den nachtergaal zinge menigmaal
Met zijn blijde en zijn zoete taal
En menigte van vogelgediert zien wij door de velden zwieren.*

Inlichtingen : Meilied gezongen door Jef in de week na Paschen 1926 Jef droeg bij die gelegenheid een " Meiboompje „
P. D. K.

Een Folklore-Museum te Aalst : Onder 't voorzitterschap van den heer Baron de Béthune is te Aalst een kommissie samengesteld geworden, met het doel in de bovenste zaal van het Belfort een folklore-museum in te richten. Een oproep aan de bevolking, om giften te bekomen, is in de lokale pers verschenen. Het museum zal waarschijnlijk in Juli geopend worden.

De personen die geen lid van den bond of abonent op de Mededeelingen wenschen te worden, worden verzocht dit nummer naar het sekretariaat terug te sturen.